

FIȘA DISCIPLINEI

2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE LITERE
1.3 Departament	ARTE ȘI MEDIA ȘI MEDIA (D10)
1.4 Domeniul de studii	MUZICĂ
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ (4 ani)
1.6 Programul de studii / Calificarea	INTERPRETARE MUZICALĂ – INSTRUMENTE (LLI)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	SEMIOTICĂ MUZICALĂ D10LLIL823						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.univ.dr Dodan Cornelia Neli						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect.univ.dr Dodan Cornelia Neli						
2.4 Anul de studiu	IV	2.5 Semestrul	II	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DOB

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Nr. de ore pe săptămână	2	3.2. din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din plan înv.	24	3.5.din care: curs	12	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					6
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					12
Tutoriat					1
Examinări					1
Alte activități					-
3.7 Total ore de studiu individual					26
3.8 Total ore pe semestru					50
3.9 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	Capacități de creație artistică, analiză, sinteză, gândire divergentă, gândire critică.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Sală de curs dotată cu pian și tablă; • Vestimentația participanților la curs va fi decentă, adecvată cerințelor academice; • Aparatele de telefonie mobilă vor fi închise pe toată durata de desfășurare a cursului; • Nu se acceptă întârzierea studenților la curs.
5.2 de desfășurare a seminarului / laborat.	<ul style="list-style-type: none"> • Referatele, eseurile solicitate vor fi susținute și predate la data stabilită de comun acord cu profesorul examinator (nerespectarea acestui termen va atrage după sine punctarea cu nota 1 – unu, a respectivei sarcini): nu se acceptă cereri de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate; • Vestimentația participanților la seminar va fi decentă, adecvată cerințelor academice; • Aparatele de telefonie mobilă vor fi închise pe toată durata de desfășurare a seminarului; • Nu se acceptă întârzierea studenților la seminar.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Studentul dezvoltă un stil de instruire, participă la înregistrări în studioul de înregistrări muzicale, se autopromovează, studiază muzica, cântă la instrumente muzicale, gestionează dezvoltarea profesională personală, analizează propria performanță artistică, interpretează în direct.
Competențe transversale	Studentul dovedește inițiativă, își menține concentrarea pentru perioade lungi de timp.

7. Rezultatele învățării

7.1 Cunoștințe	Studentul/absolventul identifică surse relevante de informații cu specific muzical sau tangente domeniului
7.2 Aptitudini	Studentul/absolventul selectează și sistematizează informații cu specific muzical sau tangente domeniului (de ordin istoric, cultural, estetic, stilistic etc.).
7.3 Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul elaborează conținuturi pentru propria activitate muzical-artistică și își lărgeste, diversifică, nuanțează și rafinează permanent perspectiva muzical-artistică proprie, prin consultarea și evaluarea unor surse de informații relevante din domeniul muzical-artistic

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>-Cunoașterea și înțelegerea rolului și a locului pe care îl ocupă această disciplină de sinteză în contextul disciplinelor de cultură generală.</p> <p>-Cunoașterea și înțelegerea teoriei semiotice a limbajelor formalizate (de la logică la diferite sisteme gramatologice) printre care și studiul sistemelor muzicale.</p> <p>-Formularea, cu ajutorul gândirii semiotice, de judecăți analitice și sintetice cu privire la fenomenul artistic în general și în mod special la cel muzical.</p> <p>-Formarea și dezvoltarea deprinderii de a realiza multiple legături interdisciplinare și de a le corela cu ajutorul mijloacelor de lucru specifice semioticii.</p>
---------------------------------------	---

8.2 Obiectivele specifice	<p>Finalitatea practică a cursului este asigurată de legătura directă, permanentă cu textul muzical.</p> <p>A. Obiective cognitive</p> <p>Recapitularea conceptelor necesare pregătirii studentului ca viitor muzician, profesor, instrumentist etc.</p> <p>Implicarea, disponibilitatea, creativitatea individului în cadrul grupului.</p> <p>Funcționarea organică în situația convențională. Procesualitate continuă.</p> <p>Dezvoltarea aptitudinilor specifice artei muzicale, în funcție de conceptele teoretice și practice studiate.</p> <p>B. Obiective procedurale • Utilizarea ordonată a conceptelor și teoriilor specifice disciplinei.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea unor situații concrete de aplicare a conceptelor și teoriilor specifice disciplinei. <p>Utilizarea unor metode de autoevaluare a propriei activități de însușire a teoriilor învățate.</p> <p>C. Obiective atitudinale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respectarea normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice explicite. - Dezvoltarea comportamentului profesionist: voință și imaginație creatoare, prezență de spirit, receptivitate, interes artistic, participare activă, dăruire, putere de concentrare, atenție distributivă, rezistență la efort artistic susținut
---------------------------	---

9. Conținuturi

9.1. Curs:	Metode de predare	Observații
<p>1. Orientarea către o logică a culturii umaniste, în general, și de cultură muzicală, în mod special.</p> <p>2. Cadrul general al semioticii. Scopuri și limite ale semioticii – limite naturale și limite epistemologice. 3 ore</p> <p>3. Teoria codurilor semioticii – introducere.</p> <p>4. Semnificantul – ca unitate culturală. Interpretantul și teoria codurilor.</p> <p>5. Funcția <i>semn</i>: conținut și expresie în teoria producției de semne. Denotație-conotație; conținut-referent.</p> <p>6. Sistemul semantic: mărci semantice (mărci conotative și mărci denotative).</p> <p>7. Reguli combinatorii și de analiză componentială. 2 ore</p> <p>8. Teoria producției de semne.</p> <p>a. Trăvialul productiv și cel al producției de semne.</p> <p>b. Familia de semne: indici, iconi, simboluri.</p> <p>c. Judecăți semiotice și factuale. 2 ore</p> <p>9. Structuralismul și semiotica. Noțiunea de structură și demersul structuralist (Claude LeviStrauss). 3 ore</p> <p>10. Modelul diadic al semnului din cadrul teoriei saussuriene (Ferdinand de Saussure).</p> <p>11. Modelul triadic al semnului din cadrul teoriei peirceiene (Charles Sanders Peirce). 1 ore</p> <p>12. Teoria semnificării și comunicării în realizarea actului de cultură muzicală.</p> <p>a. Sisteme de comunicare și coduri ale acestora.</p> <p>b. Relația informație-comunicare-semnificare în actul de transmitere a informației, precum și relația creator-interpret-receptor (public). 1 ore</p>	<p>- Prelegere interactivă</p> <p>- Explicare detaliată, descriere și/sau demonstrare a noțiunilor, teoriilor, conceptelor și proceselor implicate de subiectul cursului</p> <p>- Interconectarea cunoștințelor acumulate din cursurile precedente</p> <p>- Implicarea directă a studentului în demonstrațiile teoretice</p> <p>- Implicarea directă a studentului în rezolvarea unor contradicții de natură teoretică, pentru dezvoltarea capacității de rezolvare creativă a acestora</p>	
9.2. Seminar:	Metode de predare	Observații

<p>1. Orientarea către o logică a culturii umaniste, în general, și de cultură muzicală, în mod special.</p> <p>2. Cadrul general al semioticii. Scopuri și limite ale semioticii – limite naturale și limite epistemologice. <i>3 ore</i></p> <p>3. Teoria codurilor semioticii – introducere.</p> <p>4. Semnificantul – ca unitate culturală. Interpretantul și teoria codurilor.</p> <p>5. Funcția <i>semn</i>: conținut și expresie în teoria producției de semne. Denotație-conotație; conținut-referent.</p> <p>6. Sistemul semantic: mărci semantice (mărci conotative și mărci denotative).</p> <p>7. Reguli combinatorii și de analiză componentială. <i>2 ore</i></p> <p>8. Teoria producției de semne.</p> <p>a. Trăvialul productiv și cel al producției de semne.</p> <p>b. Familia de semne: indici, iconi, simboluri.</p> <p>c. Judecări semiotice și factuale. <i>2 ore</i></p> <p>9. Structuralismul și semiotica. Noțiunea de structură și demersul structuralist (Claude LeviStrauss). <i>3 ore</i></p> <p>10. Modelul diadic al semnului din cadrul teoriei saussuriene (Ferdinand de Saussure).</p> <p>11. Modelul triadic al semnului din cadrul teoriei peirceiene (Charles Sanders Peirce). <i>1 ore</i></p> <p>12. Teoria semnificării și comunicării în realizarea actului de cultură muzicală.</p> <p>a. Sisteme de comunicare și coduri ale acestora.</p> <p>b. Relația informație-comunicare-semnificare în actul de transmitere a informației, precum și relația creator-interpret-receptor (public). <i>1 ore</i></p>	<p>- Prin observare, analiză, comparație, interpretări explicative și audiții</p>	
---	---	--

Bibliografie:

1. X X X *Dicționar de termeni muzicali*, ... sub conducerea lui Zeno Vancea, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1984
2. Bidermann Hans *Dicționar de simboluri*, I – II, București, Edit. Saeculum I.O., 2002
3. Chevrier, Jean *Dicționar de simboluri*, I-II-III, Gheerbrand, Alain București, Edit. Artemis, [1993]
4. Andronescu, Șerban C. *Tehnica scrierii academice*, București, Edit. Fundației “România de Măine”, 1997
5. Avale, Silvio D’ *Modele semiologice în Comedia lui Dante*, București, Edit. Univers, 1979
6. Bentoiu, Pascal *Gândirea muzicală*, Edit. Muzicală, București, 1975
7. Botezatu, Petre *Semiotică și negație. Orientare critică în logica modernă*, Edit. Junimea, Iași, 1973
8. Carpov, Maria *Captarea semnelor*, Edit. Eminescu, București, 1987
9. Carpov, Maria Introducere la: A.J. Greimas: *Despre sens. Eseuri semiotice*, Edit. Univers, București, 1975
10. Cazimir, Bogdan *Semiotică muzicală și lingvistică matematică*, rev. Muzica, 9/1977
11. Cezar, Corneliu *Sunetul ca imagine a lumii – spre o hermeneutică muzicală*, rev. Muzica, 2/1990
12. Copley, Paul și *Cîte ceva despre semiotică*,
13. Jansz, Litza București, Curtea Veche Publishing, 1997
14. Codoban, Aurel *Semn și interpretare*, Edit. Dacia, 2000
15. Constantinescu, Grigore *Diversitatea stilistică a melodiei în opera romantică*, Edit. Muzicală, București, 1980
16. Deely, John *Bazele semioticii*, Edit. All, București, 1997
17. Eco, Umberto *Limitele interpretării*, Edit. Pontica, 1996
18. Eco, Umberto *Tratat de semiotică generală*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1982
19. Ghika, Matila C. *Estetica și teoria artei*, Edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1981
20. Greimas, Algirdas, Julien *Despre sens. Eseuri semiotice*, Tradus și prefăcut de Maria Carpov București, Edit. Univers, 1975
21. Klinkenberg, Jean-Marie *Inițiere în semiotica generală*, Iași Institutul European, 2004
23. Lerescu, Sorin *O perspectivă filozofică asupra semnului muzical*, rev. Muzica, 4/1994 și David Curtis, Edit. Muzicală, București, 1984
24. Nattiez, Jean – Jacques *Istoria muzicologiei și semiologia istoriografiei muzicale*, Iași, Artes, 2005
25. Nemescu, Octavian *Capacitățile semantice ale muzicii*, Edit. Muzicală, București, 1983
26. Nemescu, Octavian *Semiotica muzicală în perspectiva unei viziuni semantice*,
27. Niculescu, Ștefan *Reflecții despre muzică*, Edit. Muzicală, București, 1980
28. Roventă-Frumușani Daniela *Semiotică, Societate, Cultură*, Iași, Institutul European, 1999
29. Sebeok, Thomas A. *Semnele. O introducere în semiotică*, București, Humanitas, 2002
30. Țăranu, Cornel *Elemente de stilistică muzicală (sec.XX)*, Lito. Conservatorul “G.Dima”, ClujNapoca, 1991

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Schițarea conținutului cursurilor și seminarelor, precum și alegerea metodelor de învățare, au fost făcute în concordanță cu modul de predare din facultățile de profil din centrele universitare cele mai importante din domeniul muzicii din țară

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4. Curs	Evaluarea pe parcursul semestrului	Test de analiză semantică: evaluarea capacității de interpretare a sensurilor muzicale prin teste scurte privind conceptele fundamentale ale semioticii, tipurile de semn muzical și nivelurile de semnificare.	15%
	Evaluarea la final de semestru	Examen scris de sinteză teoretică: probă ce verifică înțelegerea paradigmelor semiotice (Peirce, Saussure, Nattiez), aplicarea conceptelor la limbajul muzical și capacitatea de interpretare a sensurilor multiple.	35%
11.5. Seminar	Evaluarea pe parcursul semestrului	Analiză aplicată de partitură: aprecierea modului în care studentul identifică, clasifică și explică funcțiile semnelor muzicale într-un fragment ales, urmărind rigoarea argumentării și acuratețea terminologică.	15%
	Evaluarea la final de semestru	Prezentare analitică finală: susținerea unui studiu de caz (operă, coral, piesă instrumentală) în care studentul demonstrează abilitatea de a utiliza instrumentele semiotice în analiza discursului muzical.	35%
11.6. Standardul minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> - să formuleze judecăți analitice și sintetice cu privire la fenomenul artistic în general și la cel muzical în special; - să detalieze aspectele fundamentale ale fenomenelor artistice, insistându-se asupra componentelor fenomenului muzical (creație – interpretare - receptare). 			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29.09.2025

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

30.09.2025